

Oddajemy w ręce Czytelników kolejny numer tematyczny „Studia de Cultura”, tym razem poświęcony rozwiązaniom antydyskryminacyjnym w edukacji formalnej.

Na łamach naszego pisma staramy się przedstawiać najbardziej aktualne zagadnienia współczesnej cywilizacji, opisywanej przez takie, przykładowo, słowa klucze, jak: społeczeństwo konsumpcyjne, społeczeństwo medialne, społeczeństwo planetarne, społeczeństwo obywatelskie.

Problematyka antydyskryminacji, wpisująca się zwłaszcza w tę ostatnią kategorię, jest niezwykle ważnym zagadnieniem w obrębie różnych sfer kultury i praktyk społecznych. Stąd też wynika potrzeba stworzenia podstaw dydaktyki afirmatywnej, edukowania do bycia aktywnym członkiem społeczeństwa obywatelskiego i kształcenia postaw obywatelskich związanych z ideami równości, sprawiedliwości. Chodzi przede wszystkim o tworzenie takich środowisk edukacyjnych, które przyczyniają się do pełnego rozwoju potencjału człowieka jako istoty społecznej, i to niezależnie od takich charakterystyk socjodemograficznych konkretnej jednostki, jak wiek, płeć, orientacja seksualna, wyznanie religijne, pochodzenie społeczne, poziom zamożności.

Niestety na tle wymienionych powyżej charakterystyk bardzo często dochodzi do negatywnych stereotypizacji, czego przykładem jest ageizm, seksizm, rasizm czy homofobia, a w konsekwencji do szeregu praktyk antydyskryminacyjnych. Nierówne i niesprawiedliwe traktowanie przedstawicieli różnych grup społecznych w oparciu o te charakterystyki jest zawsze formą przemocy, która występuje jako agresja jawna lub ukryta i skutkuje różnymi formami społecznych wykluczeń, np. osób należących do mniejszości etnicznych czy osób niepełnosprawnych.

Edukacja nie tylko do tolerancji, ale przede wszystkim służąca wypracowaniu postawy akceptacji opartej na rozumieniu, a zatem również wiedzy na temat odmienności, staje się współcześnie priorytetowym zadaniem różnych instytucji, w tym także uczelni i uniwersytetów. W związku z tym pojęcie Inny i Inność są kategoriami względnymi, zawsze bowiem wymagają one dookreślenia względem czego: jakich zmiennych socjodemograficznych dotyczą (określających zwłaszcza jednostkę dokonującą takich ocen, co wymaga od niej m.in. autorefleksyjności i samoświadomości)?

Proponowane w tomie rozwiązania antydyskryminacyjne i antyprzemocowe oraz koncentracja na dobrych praktykach wydają się najlepszym rozwiązaniem. Żywię również nadzieję, że lektura artykułów stanie się zarzewiem kolejnych dyskusji, projektów edukacyjnych i badań naukowych poświęconych tej tematyce.

Agnieszka Ogonowska